

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2014

Soerendonk Het Schutje 2

Notitie Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 23 februari 2014

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusies en aanbevelingen	9
Conclusies	9
Aanbevelingen	9
Literatuur	10

Impressie van het
plangebied / te
slopen object.
Buro Maerlant d.d.
20 februari 2014.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

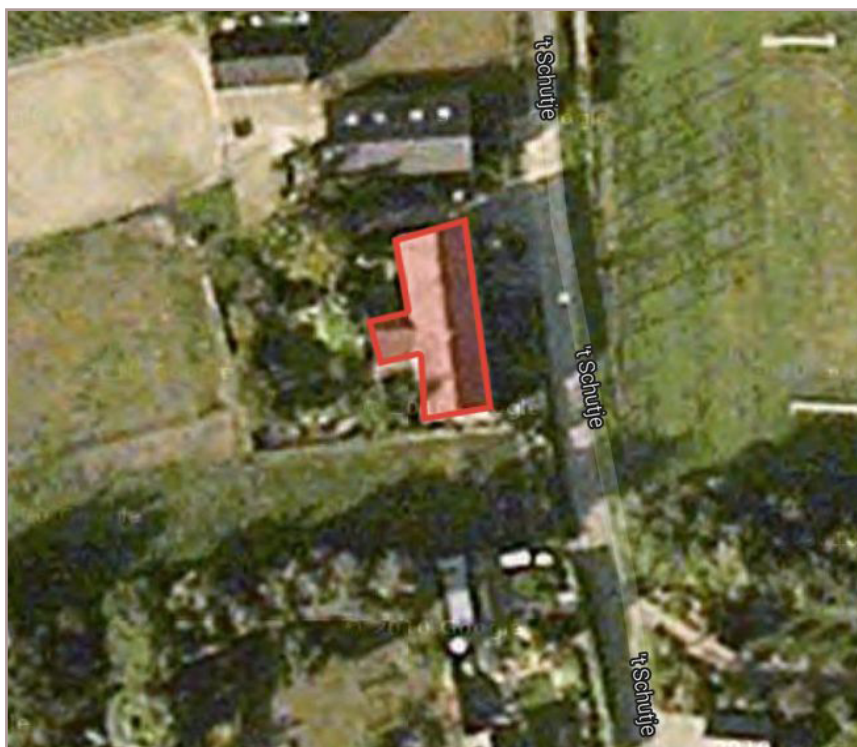
In opdracht van de heer Winters heeft Buro Maerlant een veldinspectie ecologie uitgevoerd in het plangebied uitgevoerd op de locatie Soerendonk Het Schutje 2 in de gemeente Cranendonck. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen sloop en herbouw van de aanwezige boerderij en de daarbij behorende ruimtelijke procedure.

1.2 Methode / doel

Deze memo ecologie bestaat uit de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek. Op basis van de veldinspectie is een goed beeld ontstaan over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Tevens is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige plannen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Het Schutje 2 (figuur 1) ligt ten noordwesten van de kern van Soerendonk, in de gemeente Cranendonck. Het huidige plangebied omvat een woonboerderij en maakt als privégedeelte onderdeel uit van een recreatieboerderij met Bed & Breakfast met een moestuin, paardenstallen en een paardenweide. Men is voornemens de huidige woonboerderij te splitsen in twee woningen. Voor dit doel wordt de boerderij gesloopt en op dezelfde plaats herbouwd. De huidige boerderij voldoet niet aan de eisen van deze tijd.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood).
Ondergrond: Google.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2 en bijlage 1):

Tabel 2
Beschermingsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Op basis van een recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn. Recentelijk beoordeelt Dienst Regelingen ontheffingsaanvragen aanmerkelijk strenger.

Tabel 3
Beschermingscategorien nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de ochtend van 20 februari 2014. Tijdens het bezoek was het half bewolkt, droog, vrijwel windstil, bij een temperatuur van circa 8 °C.

Biotopen

In het plangebied, het deel waar de ingrepen plaats gaan vinden zijn de volgende biotopen aanwezig:

- » Bebouwing: boerderij met Franse kap, opgetrokken uit enkelsteens muren en voorzien van een pannendak. Er was een kleine aanbouw aanwezig, eveneens voorzien van een pannendak. De zolder van de boerderij bestond uit een oorspronkelijk deel met pannen direct op dunne balken en een deel dat recentelijk is geïsoleerd en betimmerd. Gaten en naden waren met PUR schuim afgedicht. De dakpannen sloten allen nauw aan en waren aan de kopgevels in de specie gelegd / gefixeerd. Voor fauna toegankelijke openingen werden niet aangetroffen.
- » Jonge beplantingen rond de bebouwing;
- » Verhardingen.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Onderhavige verwachting is gebaseerd op de veldinspectie. Primair doel van deze inspectie is de bebouwing te beoordelen op toegankelijkheid en geschiktheid voor vleermuizen en overige aan bebouwing gebonden soorten. De aan- of afwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van het type “biotoop/ bebouwing”, sporen et cetera.

Planten

Het plangebied is door het huidige gebruik en de huidige staat van de bebouwing géén geschikte biotoop voor beschermde vaatplanten. Beschermde vaatplanten (in dit geval muurplanten) werden niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. De aanwezigheid van strikter beschermde vaatplanten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoogdieren algemeen

In de woonboerderij werden geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. De bebouwing is niet toegankelijk voor strikter beschermde grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De te slopen woonboerderij is zijn beoordeeld als ontoegankelijk en daarom ongeschikt voor vleermuizen. Pannen sloten nauw aan en boden geen toegang tot de zolders. De muren waren enkelsteens, zodat overige potentieel geschikte ruimten ontbraken. Sporen van vleermuizen werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de te slopen boerderij kan

redelijkerwijs worden uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Als foerageergebied heeft het plangebied mogelijk enige functie, het gaat dan met name om de randen en luwten in de omgeving. Nabij de boerderij kunnen eveneens dieren foerageren. Echter is het oppervlak in relatie met de omgeving dermate gering, dat op voorhand géén sprake kan zijn van essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Duidelijke lijnelementen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen ontbreken in het plangebied. De nabijgelegen woningen en erfbeplantingen en bosschages kunnen door vleermuizen worden gebruikt om te navigeren. De sloop en herbouw heeft echter geen invloed op de gehele structuur en dus de navigatiemogelijkheden voor vleermuizen.

Vogels

Algemene soorten (categorie 5 beschermde nesten)

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek algemene vogels aangetroffen als vink, spreeuw, kauw, zanglijster en merel. In stallen van de zorgboerderij werden nesten aangetroffen van boerenzwaluw. In beplantingen nabij de boerderij (tuin) worden algemene broedvogels verwacht. De tuin blijft behouden. In de te slopen boerderij zijn geen recente sporen aangetroffen van vogels. Het dak bood geen toegang voor vogels. Aan de binnenzijde zijn ook geen geschikte plekken aanwezig voor een nest. In het verleden was het dak blijkens oude sporen toegankelijk voor vogels. Recente sporen werden niet aangetroffen.

Overige soorten, jaarrond beschermde nesten

In de omgeving werd een vrij groot aantal huismussen gehoord. Voor de huismus is de boerderij ontoegankelijk. Hetzelfde geldt voor gebouw bewonende soorten als de gierzwaluw en steenuil. De initiatiefnemer gaf aan dat in de omgeving steenuilen voorkomen. De structuur in de omgeving is uitermate geschikt voor de steenuil en mogelijk broedt steenuil in de nabijheid van het plangebied. De te slopen boerderij heeft doordat deze ontoegankelijk is, op voorhand geen betekenis voor de steenuil. De plannen hebben geen effect op eventuele uilen in de omgeving.

Vissen

Ter hoogte van het bouwblok / het plangebied ontbreekt water. Effecten op vissen zijn niet van toepassing.

Amfibieën

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ontbeekt voor amfibieën voortplantingswater en / of geschikte landbiotoop. Als winterbiotoop is de woonboerderij ongeschikt doordat schuilmogelijkheden ontbreken. De aanwezigheid van strikter beschermde amfibieën kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet strikter beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Soorten

In de te slopen boerderij zijn géén actuele of potentiële natuurwaarden aangetroffen. Voor vleermuizen en vogels bleek het object ontoegankelijk en ongeschikt.

In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële natuurwaarden aangetroffen:

- » Foerageergebied vleermuizen;
- » Mogelijke aanwezigheid algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd) nabij de woonboerderij.

Effecten

Doordat de werkzaamheden gericht zijn op het te slopen object en sprake is van herbouw op dezelfde plaats, zijn over het algemeen géén negatieve effecten op strikter beschermde soorten te verwachten.

Aanbevelingen

Doordat de kans bestaat dat broedende vogels aanwezig zijn in de nabijheid van de werkzaamheden, is het gewenst voorzichtig te zijn in de broedperiode. De meeste vogels broeden in de periode half maart tot half juli. Indien vaststaat dat géén nesten aanwezig zijn of kunnen worden verstoord (grotere afstand), kan zonder meer ook in het broedseizoen gewerkt worden. Het verstoren van broedende vogels is conform de Flora- en faunawet niet toegestaan.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Internet

- » Google Maps
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

Soerendonk Het Schutje 2

Notitie Flora- en faunawet